
CYD-BWYLLGOR GWE – 11/11/2020

Yn bresennol:

Y Cynghorwyr: Phil Wynn (Cadeirydd – Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam), Julie Fallon (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Meirion Jones (Cyngor Sir Ynys Môn), Huw Hilditch-Roberts (Cyngor Sir Ddinbych), Ian Roberts (Cyngor Sir y Fflint) a Cemlyn Williams (Cyngor Gwynedd).

Aelodau Cyfetholedig heb bleidlais: Claire Armitstead (Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd).

Swyddogion Heb bleidlais: Garem Jackson (Cyngor Gwynedd), Rhys Howard Hughes (Cyngor Sir Ynys Môn), Dafydd Ifans (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) a Geraint Davies (Cyngor Sir Ddinbych).

Swyddogion yn bresennol: Arwyn Thomas (Rheolwr Gyfarwyddwr GwE), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd, yr Awdurdod Lletyol), Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr – Corfforaethol, Cyngor Gwynedd, yr Awdurdod Lletyol), Susan Owen Jones (Rheolwr Busnes GwE), Annwen Morgan (Prif Weithredwr, Cyngor Sir Ynys Môn), Alwyn Jones (Cyfarwyddwr Cynorthwyol GwE), Gareth Williams (Cadeirydd Bwrdd Ymgynghorol GwE), Hywyn Jones (Cyfrifydd Grŵp, Cyngor Gwynedd, yr Awdurdod Lletyol), Gwion Jones (Uwch Gyfrifydd, Cyngor Gwynedd – Yr Awdurdod Lletyol), Bethan Roberts (Rheolwr Rheoli Perfformiad, GwE), Annes Sion (Arweinydd Tim Democratiaeth, Cyngor Gwynedd) a Natalie Lloyd Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth, Cyngor Gwynedd, yr Awdurdod Lletyol).

1. ETHOL CADEIRYDD

Bu i'r Cyng. Phill Wynn (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) ei ethol yn gadeirydd ar gyfer 2020/21.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

Bu i'r Cyng. Meirion Jones (Cyngor Sir Ynys Môn) ei ethol yn is-gadeirydd ar gyfer 2020/21.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyng. Ian Roberts (Cyngor Sir y Fflint), Jonathan Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig), Iwan Evans (Cyngor Gwynedd), Richard Collett (Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd), Karen Evans (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) a Claire Homard (Cyngor Sir y Fflint).

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

5. MATEIRON BRYS

Nid oedd unrhyw fater brys

6. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cadarnhawyd fod y cofnod a gyflwynwyd yn gofnod priodol o'r cyfarfod ar 15 Medi, 2020.

7. TREFNIADAU LLYWODRAETHU: ARCHWILIO MEWNOL

PENDERFYNIAD

Cymeradwywyd y trefniadau fel y'i nodwyd ym mhwynt 4.1 o'r adroddiad, gan ychwanegu fel eithriad lle'n briodol, y bydd angen i rai adroddiadau archwilio unigol gael eu cyflwyno i'r Cydbwyllgor pan fydd angen yn codi, yn hytrach nac aros am yr adroddiad blynyddol.

Trafodaeth

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr eitem yn cael ei chyflwyno yn dilyn y drafodaeth a gafwyd yn y cyfarfod diwethaf. Diolchwyd i'r Pennaeth Cyllid a'r Rheolwr Gyfarwyddwr am amlinellu'r protocol a'i gyd destun. Amlygwyd y broses a gytunwyd arno, gan amlygu ar ddechrau blwyddyn archwilio y bydd cytundeb ar beth fydd yn cael ei archwilio ac y bydd hyn yn cael ei rannu â'r Cyd-bwyllgor.

Nodwyd fod angen i'r Cyd-bwyllgor amlygu os am gael adroddiad blynyddol neu fod pob adroddiadau archwilio yn dod ger bron y Cyd-bwyllgor. Pwysleisiwyd y bydd Rheolwr Archwilio Mewnol yr Awdurdod Lletyol yn adrodd i Gyd-Bwyllgor GwE fel rheol, ac nid i Gyngor Gwynedd.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth:-

- Croesawyd y protocol, gan nodi na fydd angen i bob eitem archwilio fel cadarnhad o iawn-weinyddu grantiau ddod at y Cyd-Bwyllgor pan yn codi, heblaw am eithriadau ble bydd yn briodol i'w cyflwyno yn unigol, yn hytrach nac aros am yr adroddiad blynyddol.

8. ADRODDIADAU ARCHWILIADAU MEWNOL

PENDERFYNIAD

Nodwyd a derbyniwyd yr adroddiadau.

Trafodaeth

Cyflwynwyd yr adroddiadau archwilio gan Reolwr Gyfarwyddwr GwE, a nododd fod dwy elfen sef y Grant Datblygu Disgyblion a'r Grant Gwella Ysgolion Consortia Rhanbarthol. Tynnwyd sylw at y lefel sicrwydd 'Uchel' a derbyniodd yr archwiliadau, sy'n adlewyrchu bod trefniadau priodol yn eu lle i weinyddu'r grantiau.

Mynegwyd diolch i'r holl aelodau staff sydd wedi bod yn rhan o'r gwaith yn ymwneud â'r grantiau ac i Uned Archwilio Mewnol yr Awdurdod Lletyol am y cadarnhad. Er hynny, nododd y Cadeirydd bod y Cydbwyllgor yn derbyn yr argymhelliad blaenorol na fydd y math yma o adroddiad angen dod gerbron y pwyllgor yn y dyfodol.

9. COFRESTR RISG

PENDERFYNIAD

Bu i'r Cydbwyllgor adolygu cynnwys y gofrestr ac i dderbyn y wybodaeth.

Trafodaeth

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod y gofrestr risg yn eitem reolaidd ar agenda'r Cydbwyllgor. Amlygwyd fod y risgiau mawr i'w gweld mewn coch. Pwysleisiodd y Pennaeth Cyllid fod y risg cyntaf o ran toriadau yng nghyllideb Graidd GwE yn ddibynnol ar setliad grant y Llywodraeth ar gyfer awdurdodau lleol 2021/22. Ychwanegwyd y bydd cyhoeddiad ar 22 Rhagfyr ac felly nid yw'n bosib edrych ar y gyllideb hyd fis Ionawr.

Yn ystod y drafodaeth -

- Nodwyd diolch am y gwaith mewn sefyllfa sydd mor wahanol o ganlyniad i Covid-19. Pwysleisiwyd fod y ffordd o weithio wedi gorfod newid a nodwyd fod GwE wedi addasu eu gwaith er mwyn parhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogi ysgolion y rhanbarth a'u cymunedau.

10. CYLLIDEB - MONITRO AIL CHWARTER

PENDERFYNIAD

Derbyniwyd yr adroddiad.

Trafodaeth

Gan drafod yr eitem nododd Pennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol a Rheolwr Gyfarwyddwr GwE nad oedd unrhyw newyddion trawiadol ynghylch y gyllideb, ond ei fod yn darparu diweddariad am y sefyllfa ariannol am y flwyddyn gyllidol 2020/21.

Amcangyfrifwyd tanwariant net o (£31,502), yn bennaf yn sgil arbediad ar y gyllideb costau teithio craidd, gan fod safleoedd ysgolion ar gau yn sgil yr argyfwng.

Cyfeiriwyd at yr adroddiad sydd yn egluro i fanylder y rhesymau dros orwariant a thanwariant.

Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch hawlio colledion yn ôl gan y Llywodraeth Cymru, nododd y Rheolwr Gyfarwyddwr bydd GwE yn gwneud hynny lle sy'n bosib, a cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid fod y digolledu'n digwydd yn bennaf drwy gyfrifon yr awdurdodau cyfansoddol.

11. RHAGLEN TRAWSNEWID ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL

PENDERFYNIAD

Cymeradwywyd yr offeryn hunan asesu a'r Cynnig Proffesiynol Anghenion Dysgu Ychwanegol fydd yn cefnogi'r Awdurdodau Lleol a'r ysgolion i weithredu'r diwygiadau fel yr amlinellir yng Nghod Anghenion Dysgu Drafft Cymru.

Gofynnwyd am adroddiad pellach i'r cyfarfod nesaf yn nodi sut y bydd yr offeryn hunanasesu yn gweithio ac i nodi unrhyw oblygiadau ariannol fydd o ganlyniad i'r Cod Anghenion Dysgu drafft.

Trafodaeth

Nodwyd mai Karen Evans sydd yn arwain ar y gwaith yma ar draws y gogledd. Cynhyrchwyd yr offeryn hunanasesu gan y Tîm Trawsnewid ADY Rhanbarthol i gefnogi Awdurdodau Lleol i asesu pa mor barod ydynt i weithredu'r Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) Drafft Cymru. Pwysleisiwyd y bydd yr offeryn yn galluogi

awdurdodau lleol i gael gwell dealltwriaeth o'r meysydd sydd angen eu gwella ac i ddeall eu cryfderau presennol. Ategwyd y bydd hefyd yn rhoi trosolwg rhanbarthol o barodrwydd Awdurdodau Lleol ar gyfer gweithredu'r diwygiadau ADY.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth:

- Gofynnwyd a oes cefnogaeth ariannol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gweithredu'r Cod. Mynegwyd fod y Llywodraeth wedi nodi ei fod yn ymarfer cost niwtral.
- Ategwyd pryderon am y gost ychwanegol o'r Cod hwn.
- Nodwyd pan yn symud i gynllun newydd y pwysicrwydd o godi ymwybyddiaeth rhieni.
- Gofynnwyd am adroddiad pellach yn y cyfarfod nesaf i nodi unrhyw oblygiadau ariannol fydd o ganlyniad i'r Cod ADY drafft Cymru.

12. CANLYNIADAU 2020 - ADOLYGIAD ANNIBYNNOL Y GWEINIDOG ADDYSG

PENDERFYNIAD

Cytunwyd mai prif flaenoriaeth y rhanbarth dros y cyfnod nesaf fydd rhoi'r gefnogaeth briodol i'r ysgolion uwchradd i gefnogi dysgwyr CA4 a CA5 i gael eu hachredu'n deg. Er mwyn gweithredu hyn, cytunwyd i ddefnyddio refereniwr wrth gefn sydd o ganlyniad i'r tanwariant.

Penderfynwyd ysgrifennu at y Gweinidog Addysg, yn gyntaf i ddiolch am ei chyhoeddiad ar y 10fed o Dachwedd ar y trefniadau ar gyfer dyfarnu cymwysterau ar gyfer 2021, ac yn ail i nodi pryderon sydd yn codi o'r cyfarfod.

Penderfynwyd ysgrifennu at Geraint Rees, Cadeirydd y Grŵp Dylunio a Chynllunio, yn amlinellu'r pryderon a nodwyd.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Reolwr Gyfarwyddwr GwE ar yr Adolygiad Annibynnol o ddyfarnu Cymwysterau yng Nghymru a derbyniwyd sylwadau gan gynrychiolydd yr Ysgolion Uwchradd. Ychwanegwyd fod y Gweinidog Addysg wedi gwneud cyhoeddiad hyn diwrnod cyn cyfarfod o'r Cydbwyllgor.

Diolchwyd i'r holl benaethiaid a chadeiryddion y fforymau sydd wedi bod yn allweddol i gyfleu safbwynt y rhanbarth ar y mater i'r Gweinidog Addysg.

Trafodwyd yr adroddiad ymysg aelodau'r Cyd-bwyllgor a chroesawyd datganiad y Gweinidog Addysg. Nodwyd y byddai'r cyhoeddiad yn rhoi cyfle i benaethiaid ac athrawon ganolbwyntio ar addysgu am y tro. Fodd bynnag, codwyd sawl cwestiwn ynghylch gweithrediad y datganiad a bod angen eglurder cyn gynted ag sy'n bosib.

Sylwadau sy'n codi o'r drafodaeth:

- Nodwyd fod yr ymchwiliad annibynnol yn adlewyrchu anghenion y dysgwyr ac nid y system arholi.
- Lleisiwyd y farn bod angen i benaethiaid ac athrawon gael cyfle i arwain ar y trafodaethau dilynol ac y dylai'r cyd bwyllgor wneud cais i weld aelodau'r pwyllgor.
- Awgrymwyd y gallai hyn fod yn ffordd newydd o asesu heb arholiadau yn y dull traddodiadol.

- Gofynnwyd am eglurder ar y sefyllfa ar gyfer disgyblion y dyfodol yn 2022, gan ystyried na fydd gan rhai plant brofiad o sefyll arholiadau. Nodwyd bod angen ystyried iechyd a lles y disgyblion yma.
- Nodwyd bod y Cyd-bwyllgor yn awdurdodi defnyddio referniw wrth gefn sydd o ganlyniad idanwariant o'r gyllideb i gefnogi ysgolion gydag unrhyw gostau ychwanegol fydd yn codi wrth iddynt wireddu'r argymhellion.
- Awgrymwyd ysgrifennu at y Gweinidog Addysg er mwyn dangos gwerthfawrogiad am ei datganiad.
- Cytunwyd y byddai'n syniad i gyfathrebu pryderon y Cyd-bwyllgor at Geraint Rees fel Cadeirydd y Bwrdd.

13. ADNODDAU DYSGU CYFUNOL

PENDERFYNIAD

Nodwyd a derbyniwyd yr adroddiad ac i gefnogi'r dull a'r model rhanbarthol i sicrhau parhad y dysgu yng Ngogledd Cymru.

Trafodaeth

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr adroddiad yn rhoi trosolwg o'r gefnogaeth sydd ar gael i ysgolion.

Bydd llyfrgell o adnoddau dysgu cyfunol ar gael i ysgolion y rhanbarth, wedi'u creu gan athrawon, ar gyfer athrawon. Mae clystyrau a chynghreiriau wrthi'n casglu, cyd-lunio a rhannu adnoddau gyda'i gilydd ac ar draws y rhanbarth. Bydd yr adnodd hwn ar gael drwy Ganolfan Cefnogaeth GwE ac yn cynnwys adnoddau o'r Cyfnod Sylfaen hyd at Gyfnod Allweddol 5. Bydd yr adnodd hwn yn fodd i ysgolion barhau â'u harferion cydweithio cadarn drwy rannu'r adnoddau y byddent wedi'u datblygu. Bydd yn fodd i gefnogi cydweithwyr ar draws Gogledd Cymru yn ystod yr amser heriol hwn, a thu hwnt. Bydd YCG GwE ar gael i hwyluso a chefnogi'r gwaith yma gan obeithio y bydd hyn yn ysgafnu'r llwyth gwaith, ac yn rhoi modd i ysgolion gynllunio ar gyfer unrhyw beth allai ddigwydd.

14. ADRODDIAD LLESIANT

PENDERFYNIAD

Nodwyd a derbyniwyd cynnwys yr adroddiad ac i gefnogi'r dull rhanbarthol o gefnogi lles plant a gweithlu'r rhanbarth.

Trafodaeth

Cyflwynwyd yr adroddiad ar y dull rhanbarthol o gefnogi lles y plant a'r gweithlu. Trafodwyd cynnwys y cynllun gan nodi bydd cyfres o weithdai yn cael eu cynnig i arweinwyr ysgolion a swyddogion addysg. .

Bydd hyblygrwydd i ysgolion gymryd rhan yn y sesiynau hyn, a'u defnyddio yn eu hysgolion eu hunain os dymunant. Claire Chidley, arbenigwr profiadol ac uchel ei pharch yn y maes ac sy'n gweithio'n rheolaidd gyda SOLACE, fydd yn hwyluso'r gweithdai.

Cyfeiriodd Rheolwr Gyfarwyddwr GwE at yr adroddiad sy'n amlinellu beth fydd y rhaglen yn ei gynnig. Ymheleathwyd gan nodi y bydd y cynnig cyffredinol ar ffurf un digwyddiad 'byw' i lansio'r rhaglen, lle mae nifer galonogol o 185 o benaethiaid wedi cofrestru hyd

yma. Yn dilyn hyn, cynigir cyfres o webinarau, a fydd yn canolbwyntio ar amrywiol themâu ac agweddau ar lesiant a gwytnwch.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth:

- Cydnabuwyd bod y rhaglen yn un ddiddorol sy'n nodi sawl dull o gefnogi lles.
- Rhoddwyd cydnabyddiaeth i'r awdurdodau sydd eisoes yn darparu gweithdai o'r fath yma er mwyn cefnogi penaethiaid a staff ysgol.
- Croesawyd yr adroddiad gan yr aelodau gan nodi ei bwysigrwydd yn y cyfnod presennol.

15. ADOYLGIAID THEMATIG ESTYN

PENDERFYNIAD

Derbyniwyd a nodwyd cynnwys yr adroddiad a chytunwyd i gynnal trafodaethau pellach yn dilyn cyhoeddi'r adroddiad.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod y Cydbwyllgor eisoes yn ymwybodol o adolygiad thematig Estyn. Ychwanegwyd fod sesiwn diwrnod wedi ei gynnal yn ôl ym mis Hydref ac fod Estyn wedi cynnal cyfarfodydd â'r Awdurdodau Lleol yn ogystal. Mynegwyd fod llawer o ddogfennau a chrynodebau wedi eu hanfon i Estyn fel ran o'r gwaith paratoi.

Pwysleisiwyd fod yr adroddiad yn crynhoi yr hyn a gyflwynwyd i Estyn ac yn amlinellu'r rhaglen waith, y prif ddeilliannau a'i effaith. Mynegwyd nad oes adborth ffurfiol wedi ei dderbyn gan Estyn hyd yma ac y bydd adroddiad cyflawn cenedlaethol yn cael ei chyhoeddi ym mis Rhagfyr. Ychwanegwyd y bydd awdurdodau lleol a chonsortia rhanbarthol yn cael adborth ysgrifenedig ar eu gwaith. Amlygwyd yr angen am drafodaeth bellach yn dilyn derbyn yr adroddiad.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth

- Mynegwyd dealltwriaeth dros greu yr adroddiad ond cwestiynwyd amseriad cynnal yr ymarferiad yn ystod y cyfnod yma.

16. YSGOLION MEWN CATEGORI

PENDERFYNIAD

Derbyniwyd a nodwyd cynnwys yr adroddiad a chytunwyd ar y camau nesaf. Penderfynwyd ysgrifennu at Estyn yn gofyn am arweiniad ac eglurder buan ynglŷn â'r sefyllfa.

Trafodaeth

Diweddarwyd yr aelodau ar y sefyllfa bresennol o ran yr ysgolion sydd mewn Categori Statudol Estyn a Chategori Adolygu gan Estyn. Adroddodd Rheolwr Gyfarwyddwr GwE ar yr heriau mae'r ysgolion yn eu hwynebu o ganlyniad i covid-19.

Adroddwyd bod ymweliadau Estyn a GwE wedi eu gohirio am gyfnod ond y bydd ymweliadau bugeiliol yn ail gychwyn yr hanner tymor yma. Nodwyd na fydd adroddiadau ysgrifenedig yn digwydd am y tro. Ymhelaethwyd ar hyn gan nodi y bydd adborth o'r ymweliadau yma yn helpu Estyn i adnabod yr adeg briodol i aildechrau monitro ffurfiol.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth:

- Nodwyd fod y rhanbarth yn naturiol yn bryderus nad oes eglurder ar eu camau nesaf.
- Mynegwyd ei fod yn galonogol clywed bod Estyn wedi trafod y materion yn fewnol a bydd y canlyniad yn cael ei rannu dros yr wythnosau nesaf.
- Awgrymwyd cyfathrebu gyda'r prif arolygydd i ofyn am eglurhad a chynnal trafodaethau pellach.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30yb a daeth i ben am 12.35yp.

CADEIRYDD